וועטער:
וואלקנדיק און קילער

Largest Circulation
of any Newspaper entering Jewish Homes in Western Canada.

אידישן וואַרט

The Israelite Daily Press

זון אויפגאנג — 7.29
זון אונטערגאנג — 4.54

מער מארשפרייט
אין די אידישע היימען פון מערב קאנאדע
ווי אלע אנדערע אידישע און ענגלישע
צייטונגען צוזאמען

Vol. 21, No. 253. Wednesday Nov. 11, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. רעדאקציע יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מיטוואך א. כסלו, תרצ"ב.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
NOV 18 1931

אנב-אורחא
פון מארק

דער דרייצנטער יאָרצייט נאָך די פערצן פונקטן

אוואדע האט איר שוין פארגעסן די באריטמטע פערצן פונקטן?

קיין וואונדער ניט. דאס וואס די ערד דעקט צו, זאגט די וועלט, ווערט פארגעסן.

און אט די פערצן פונקטן, וואס האבן בשעתם (אין זייער צייט) פאר־ביטן די עשרת־הדברות וועלכע מען האט אין דער נרויסער מלחמה צע־בראכן נאך גרינדלאכער ווי משה רבנו האט עובראבן זיינע ערשטע לוחות.

— די ראיזיקע פערצן פונקטן זיינען איינגטלאך געבארן געווארן צוויי "זר־בעלאך", און זיי האבן אויסגעצייגן זייערע כשר'ע פיסלאך, נאך איידער די וועלט האט זיי צייט יעהאט אנקוקן און זייער איינעגער מאטע, דער פארשטארבענער פרעזידענט ווילסאן, האט מיט זיינע איינגעגע הענט אויסגע־גראבן פאר זיי זייער קבר.

ס'איז אבער היינט דער דרייצנטער יארצייט נאך די פערצן פונקטן, און אזוי ווי אין זייער צייט האבן זיי גע־מאכט א גוואלדיקן רושם און מען האט זיי באטראכט ווי א נייעם משיח, פאר־דינען זיי מען זאל זיי איצט דערמאנען און מאכן נאך זיי א "אל־מלא".

* * *

אין די געבורטס־ווייען פון דער גרוי־סער מלחמה זיינען זיי געבארן געווארן די פערצן פונקטן.

זיי האבן דערקלערט: מלחמה קענען מלחמה; א פריידן אז זיגער און אז כא־זינסט; א מלחמה פאר דער פארהיטונג פון דעמאקראטיע; א סוף צום ריאלזם; זעלבסבשטענדיקייט פון קלוינע פעלקער; באפרייאונג פון אלע אונטערדרדיקע און נאציאנאלע רעכט פאר אלע מינדערהייטן; אפענע דיפלא־מאטיע, און אזוי ווייטער און ווייטער.

דיי אלע וואונדערבארע צוזאגן האבן צעשלאפערט די אפאנאזיעס פון אלע אונטערדרדיקטע, און דייטשלאנד אליין, דערפיל־לנדיק אז אט ווערט זי אלצאיינס צעשלאגן, האט זיך איבערגעגעבן אויפן חסד פון איר יושר'דיקן 14־פונקטנדיקן שונא.

און אין דער 11טער שעה פונם 11טן טאג פונם 11טן חודש, אינם יאר 1918, זיינען געשטאבן די 14 פונקטן און ס'איז פארבליבן דער שונא . . .

ס'איז דאן [illegible] ווארן א וואפנשטילשטאנד, וואס האט אנגעגייכנט דעם וועג פאר דעם שפע־שדרדיקן רויבערישן פרידן.

* * *

א ווילדער מענש עסט פלייש, און א צווייליזירטער מענש עסט פלייש.

דער ווילדער מענש אבער באפט דו פלייש גלייך פון פייער מיט זיינע שמר־ציקע לאפעס, און ער פרעסט, פאנקנדיק דער צווייליזירטער מענש עסט אבער אויף א אייזעלן אופן, ביי א טיש גע־דעקט מיט א ווייסן טישטוך, מיט שע־סער און גאפל, און פארבעסערט דעם טעם פונ'ם פלייש מיט נעווירצן, מיט א זויערער אונערקע אדער אביסל כריין.

די "פערצן פונקטן" זיינען ניט אינ־גאנצן פארלארן געגאנגען. זיי האבן אויסגעלערנט די וועלט צו באנוצן זיך מיט לעפל. מעסער און גאפל בעת'ן עסן, און ניט צו כאפן פון טיש מיט די לאפעס.

זיי האבן אויסגעלערנט צו עסן פון א ריינעם טיש. באנוצנדיק זיך מיט גע־ווירצן, און ארומווישן דו ליפן מיט ווייסע ציכטיקע שלאפטעקעס, אז קיין סימן זאל ניט בלייבן.

פאר די בחמות קאן עס אפשר ניט מאכן קיין אונטערשיד, צי מען פרעסט זיי אויף א ווילדן אופן צי מען עסט זיי אויף א ציוויליזירטן אופן; צי מיט גע־ווירצן, צי אז נעווירצן; צי ביי א ווייס גערעקטן טיש, צי אויף דער בלאטיקער ערד; צי מען מאכט א נאטספארכטי־קע ברכה אויף דער שחיטה צי מען קוילעט אן א ברכה.

אבער צווייוליזאציע איז פארט צווייו־ליזאציע, און דער צווייליזירטער וועג איז פיינער אין איידעלער . . .

* * *

ליגט דער טיש גערעקט ציכטיק אינם פעלקער ליגע פאלאץ אין ושענעווא, און אלע קינדערלאך זיצן סטאטעטשנע ביים טיש, מיט די ווייסע סאלפעטקעס ארומגעבונדן, און יעדערער רוקט זיין גאפל אינם פאלומעשיק.

נאפ? חס־חלילה, דאס טאר מען ניט, — מען וועט דערלאנגען איבער די הענט.

ניין, דערלאנגען איבער די הענט איז ניט איידל: מען וועט אויס'מוסר'ן, אויסשיינען: גוטע דערצויגענע קינ־דער טארן אזוי ניט!

אבער מען וועט דאך ניט נעמען פון יענעמס גאפל און ליינן צוריק אויפן פאלומעשיק, — פע, דאס איז ניט שא־סיק פאר א שיינער געזעלשאפט.

האט פויזן פארכאפט ווילנע? לי־טע — מעסער? — מילא, דאס מאל זאל עס ניט זיין!

גריכנלאנד האט פארכאפט א שטיק טערקיי? מילא, א שקאצעריי, טערקיי דערלאנגט גריכנלאנד מיטן מעסער? מיאוס, אבער פארטאלן.

פויזן און רומעניע בריקען אונזערן טיש מיט זייערע פיס די מינדערהייטן? מען דארף אונטערזוכן, און דער רע־זולטאט — ווער קאן סיידן אכטונג נעבן אויף אלץ? זיי זאגן דאך אז ס'איז ניט זיי . . .

* * *

צום דרייצנטן יארצייט פון די פערצן פונקטן זאל דא פארצייכנט ווערן צו זייער קרעדיט:

די בחמות און עופות ווערן געשאכטן טאקע ווי פאר די פערצן פונקטן, אבער מיט א ברכה, און זיי ווערן גענעסן אויף אן איידעלערן, מער ציוויליזירטן אופן.

און נאך איין מלחמה קענן מלחמות, — און מענשן זזעלן ווערן נאך איידע־לער און אויגן־גלאצנדיקער . . .

זוכט געזעלשאפט, און געפינט

לאס אנדזשעלעס, קאל., נאוו. 11. — מעלאדי ריילי, אן "עקסט־ראַ", וועלכע איז פון פיין צו צייט באשעטיקט געווארן אין דער פּראָדוקציע פון מואוויי בילדער, האט זיך פאר א געוויסער צייט געפליכטן זייער איינזאם, און זי האט ניט יעהאט צו וועמען א ווארט אויסצוריידן. ס'איז איר געווען אר־מעטיק, דער בחור'טע, און ריידן דארף מען — מען איז דאך עפעס א פרוי . . .

האט זיך מעלאדי ריילי, אזוי לאנג געלאנגווייליקט ביז זי האט מיט א שטיין צעשמעטערט א פענסטער אין א סטאר און זי האט איינגעלאדן די פאליציי זי זאל באגעגענען וואס פאר א "קונסט־ווערק" זי האט געשאפן.

אריט וועט זי האבן 130 פערזאן אין טורקע מיט וועמען זי וועט האבן די געלעגענהייט צו ריידן פופ־צען טעג צייט.

פרייז פון גאזאלין רעדוצירט

דער פרייז אויף וויינ־ן גאזאלין איז געפאלן צו 20 סענט א גאלאן, וואס א צאל "סערוויס סטיישאנס" אין וויניפעג, מאכנדיק דעם קאסט צו מאטאריסטן 25 סענט א גאלאן, וואס שליסט איין־דער רעגירונגס שטייער פון פינף סענט אויפן גאלאן.

דער קאליירטער גאזאלין וואס ווערט געזאגט אז ער איז בעסערן ווערט, ווערט פארקויפט צו 27 און 28 סענט א גאלאן. א דאנק דעם פיינעם, מילדן ווערטער טון א סך מאטאריסטן דער־ווערטער נוצן א סך מאטאריסטן דער־וייל זוטערדיקן גאזאלין, לויט ווי עס זאגן די פארוואלטער פון סערוויס סטיישאנס.

פעלקער־ליגע וועט אפשר שי־קען אינטערנאציאנאלע פאלי־ציי קיין מאנדזשוריע

זשענעווא, נאוו. 10. — א איג־טערנאציאנאלע פאליציי וואך וועלכע זאל אנהאלטן אדרעגונג אין מאנדזשו־ריע, וועט מעגלאך באטראכט ווערן ביי דער קומענדיקער פארזאמלונג פונם קאונסיל פון דער פעלקער ליג־נע וואס וועט אפגעהאלטן ווערן קו־מענדיקן מאנטאג, ווערט געזאגט אין די קריזיז פון דער פעלקער ליגע.

לאנדאן, נאוו. 10. — "די דיילי עקספרעס" באריכטעט אז כינע האט זי דגעוועזנדעט מיט א בקשה צו דער פעלקער ליגע פאר אינטערנאציאנאלן שוץ פון 4,000 טרופן וועלכע זאל באשיצן די דרום מאנדזשורישע אייזנ־באן ביז זי וועט קומען צו אן אויס־גלייך אין איר סכסוך מיט יאפאן.

די צייטונג זאגט, אז עס איז גע־מאכט געווארן א פארשלאג, אז ברי־טישע, פראנצויזישע, אמעריקאנער און איטאליענישע טרופן אין כינע זאלן רעקרוטירט ווערן פאר דעם צוועק.

בריטישער פארלא־מענט אפיציעל נעעפנט נעכטן

לאנדאן, נאוו. 10.— מיט דעם גע־ווייגלאכן פראכט און גלאנץ, האט דער סעניג היינט אפיציעל נעעפנט די היס־טאריש סעסיע פונם נייעם פארלא־מענט, וואס וועט ווארשיינלאך אפשא־פען דעם טראדיציאנעלן בריטישן פרייהייט האנדל.

איין דער רעדע פון טראן האט דער סעניג באטאנט די קומענדיקע אנט־וואפענונג קאנפערענץ אין ושענעווא און אויך די אימפעריעל עקאנאמישע קאנפערענץ צו וועלכער די קאנאדער רעגירונג האט איינגעלאדן, — אן אייג־לאנדונג, וואס דיי בריטישע רעגירונג האט אנגענומען.

דער סעניג האט אויך דערמאנט דאס פראגראם פון עקאנאמיע אן באר־לאסירונג פונם בודזשעט, "צו וואס די רעגירונג אין באפאלמעכטיקע גע־ווארן מיט אן איבערוועגנדיקער מער־הייט אין די וואלן".

פויליש רעגירונג אנטשלאָסן צו פּראָצעסירן די ארעסטירטע כו־ליגאנישע סטודענטן

זאגט אָפּ בקשה פון ענדעקן צו באפרייען זיי. — וועט בא־שטימען קאָמיסאַרן אין די אוניווערסיטעטן צו האַלטן אָרדענונג. — רעגירונג באַטראַכט ענדעקישע ארויס־טריטן ווי געצילט קעגן איר

ווארשע נאוו. 10 (איטא).— רעגי־רונגס קאמיסארן וועלן באשטימט ווע־רן צו האלטן אָרדענונג אין די אוני־ווערסיטעטן פון פוילן, אויב די אוני־ווערסיטעט פארוואלטונגען וועלן ניט אנגענומען די געהעריקע שריט צו מאכן א סוף צו די אנטיסעמיטישע ראיאָט — ווי עס לויטן אומבאשטעטיקטע באַ־ריכטן.

דער קאנטראָל פון דער רעגירונג אין בערדי אוניווערסיטעטן ווערט באַ־טראכט פאר זייער וויכטיק פאר איר, כדי צו אפשוואכן דעם נאציאנאל־דע־מאקראטישן איינפלוס וואס שפילט א גרויסע ראָל סיי צווישן די סטודענטן און סיי אין די סענאטן פון די אוני־ווערסיטעטן, און וואס איז אויך געצילט ביים דער רעגירונג.

די 180 ענדעקישע סטודענטן וואס זיינען ארעסטירט געווארן פאר באַ־טייליקן זיך אין די ראיאָטן וועלן פאר־האלטן ווערן פאר א פּראָצעס, — האָט די רעגירונג אנגענומען, אפזאגנדיק די בקשה פון די נאציאנאל־דעמאקראטיש שע פירער צו באפרייען די ארעסטיר־טע.

די שטריינגסטע מיטלען וועלן אנ־גענומען ווערן קעגן די נאציאנאל־דע־מאקראטן ניט בלויז פאר זייערע אטא־סעס אויף די אידן, נאר אויך דערפאר וואס די דאזיקע אטאקעס זיינען גע־צילט קעגן דעם וואוילזיין פון דער רע־גירונג,— לויטעס די אפיציעלע דער־קלערונג.

ווארשע, נאוו. 10 (איטא).— נאך דער קאנפערענץ פון אלע דעקטאָרן פון פוילישע אוניווערסיטעטן, איינגעלאדן טעלעגראפיש פונם בילדונגס מיניסטער האט די פארוואלטונג פון ווארשעווער אוניווערסיטעט אויסגעלאזן א רוף אויפן אנדענקן פון אלע דעקטאָרן אין די אוניווערסיטעטן פון פוילן, אויב די אוני־ווערסיטעטן פארוואלטונגען וועלן ניט אנגענומען די געהעריקע שריט צו מאכן א סוף צו די אנטיסעמיטישע ראיאָטן — ווי עס לויטן אומבאשטעטיקטע באַ־ריכטן.

דער קאנטראָל פון דער רעגירונג אין בערדי אוניווערסיטעטן ווערט באַ־טראכט פאר זייער וויכטיק פאר איר, כדי צו אפשוואכן דעם נאציאנאל־דע־מאקראטישן איינפלוס וואס שפילט א גרויסע ראָל סיי צווישן די סטודענטן און סיי אין די סענאטן פון די אוני־ווערסיטעטן, און וואס איז אויך געצילט ביים דער רעגירונג.

די 180 ענדעקישע סטודענטן וואס זיינען ארעסטירט געווארן פאר באַ־טייליקן זיך אין די ראיאָטן וועלן פאר־האלטן ווערן פאר א פּראָצעס, — האָט די רעגירונג אנגענומען, אפזאגנדיק די בקשה פון די נאציאנאל־דעמאקראטישע פירער צו באפרייען די ארעסטיר־טע.

פוילן און רומעניע בריקען אונזערן טיש מיט זייערע פיס די מינדערהייטן? מען דארף אונטערזוכן, און דער רע־זולטאט — ווער קאן סיידן אכטונג נעבן אויף אלץ? זיי זאגן דאך אז ס'איז ניט זיי . . .

* * *

צום דרייצנטן יארצייט פון די פערצן פונקטן זאל דא פארצייכנט ווערן צו זייער קרעדיט:

די בחמות און עופות ווערן געשאכטן טאקע ווי פאר די פערצן פונקטן, אבער מיט א ברכה, און זיי ווערן גענעסן אויף אן איידעלערן, מער ציוויליזירטן אופן.

און נאך איין מלחמה קענן מלחמות, — און מענשן זזעלן ווערן נאך איידע־לער און אויגן־גלאצנדיקער . . .

קאנזוענשאָן נעמט אָן פּראָ־זוייצמאַנישע רעזאָלוציע

רעזאָלוציע איז אָבער געווען אין א מאָדיפיצירטער פאָרם, אזוי אז אנטי־ווייצמאַניסטן האָבן אויך געשטימט פאר איר, נאָכדעם ווי בראודי האָט זי געשטיצט

הדסה דעלעגאטן פארלאָזן זאל ביים סוף פון טומלדיקער זיצונג, אין פּראָטעסט קעגן פשרה ליסט פון עקזעקוטיווע

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

אטלאנטיק סיטי, נ. דזש., נאוו. 11 (איטא). — אן אויפגערעגטע שטי־מונג האט געהערשט ביי דער ציר־ניסטישער קאנזוענשאן לעצטן אוונט, ווען די רעזאלוציע־קאמיסיע האט פארגעשלאגן גאר אפשטימונג א רע־זאלוציע וועגן ווייצמאַנען.

בעת די ווייצמאניסטן האבן אויפ־גענומען די רעזאלוציע מיט א שטו־רעמדיקער אוואציע, וואס האט אנגע־האלטן איבער צען מינוט צייט, האט א צאל אנטי־ווייצמאניסטן "געבוקעט" און האט געמאכט א טומל.

אזוי ווי אז אפמאך וועגן דעם ענין איז דערגרייכט געווארן פון ביידע גרופּעס נאך איידער די רעזאלוציע איז געבראכט געווארן צום אפשטימונג, איז דער טומל פון די אנטי־ווייצמאַ־ניסטן באלד אפגעשטעלט געווארן פון ראבערט סזאלד, וועלכער האט אנגע־סירט, אז ער אליין שטיצט דעם פארשלאג אנצונעמען די ווייצמאַנען רעזאלוציע. די רעזאלוציע איז דאן אנגענומען געווארן איינשטימיק.

די רעזאלוציע לייענט זיך:

"די קאנזוענשאן דריקט אויס די טיפסטע הויכשעצונג פון די היסטאָ־רישע לייסטונגען וועלכע דר. ווייצ־מאן האט בייגעטראגן און פון דער אומפארגלייכלאכער איבערגעבנהייט וואס ער האט אויסגעציינט. זי באַ־מערקט מיט דער טיפסטער צופרידנ־הייט זי גרייטקייט מ. ט. וועלכער דר. ווייצמאן האט אנגעבאָטן זיינע דינסטן אונטער דער נייער פירער־שאפט.

"די קאנזוענשאן דריקט אויך אויס די פריינטלאכסטע און הארציקסטע באגריסונג".

דער דאזיקער טעקסט איז אנגענו־מען געווארן פון די פירער פון ביידע צדדים נאך א סך שעה'ן פון פאר־האנדלונגען מאנטאג און דינסטאג, איידער די רעזאלוציע איז פארגע־בראכט געווארן פאר אן אפשטימונג. דער אריגינעלער טעקסט, ווי ער איז לכתחילה פארגעשלאגן געווארן אין דער רעזאלוציע קאמיסיע, איז שטארק באקעמפט געווארן, ווייל אנ־דערש האט עס נעשטעלט אין געפאר דעם שווער דערגרייכטן פרידן און האט עדרעאט מיט א נייער שפאל־טונג אין די אמעריקאנער ציוניסטי־שע רייען.

אטלאנטיק סיטי, נ. דזש., נאוו. 11 (איטא). — א גרויסער טומל און א חיציקער אטמאספערע זיינען אויסגע־בראכט לעצטן אוונט ביי דער לעצטער זיצונג פון דער ציוניסטישער קאנ־ווענשאן, וועלכע האט געזאגט גע־שלאגן ווערן אין א פרידלאכער אט־מאספערע, לויט אן אפמאך געשלאגן הינטער די סצענעס צווישן פירער פון די בראנדיסן און די ווייצמאניסטן.

די "פרידלאכע אטמאספערע" איז צום סוף באזונדערס געשטערט גע־ווארן, ווען די הדסה דעלעגאטן, וואס פארטרעטן מער ווי האלב פון דער גאנצער אמעריקאנער ציוניסטי־שער מיטגלידערשאפט, האבן דע־מאנסטראטיון פארלאזן דעם זאל אין פּראָטעסט.

די קאנזוענשאן האט שוין נעהאל־טען ביים סוף, און די קאאליציע אר־מיניסטראציע פון צען פארשטייער פון ביידע צדדים איז שוין נוטצע־הייסן געווארן דורך אן אפשטימונג, ווען א שארפער קאמף איז פלוצלונג אויסגעבראכן.

דאס האט פאסירט אזוי: די נאָ־מינאציע קאמיסיע האט פארגעשלאגן צו דער קאנזוענשאן א ליסט פון 37 קאנדידאטן פאר דער נאציאנאלער עקזעקוטיווע. ישראל בראודי, א בראנ־דייסיסט, איז דאן אויפגעשפארונגען און האט דערקלערט, אז דער ליסט פון 37 איז קעגן דער אמעגדירטער אטלאנטיק סיטי, נ. דזש., נאוו. 11 (איטא). — אן אויפגערעגטע שטי־מונג האט געהערשט ביי דער ציר־ניסטישער קאנזוענשאן לעצטן אוונט, ווען די רעזאלוציע־קאמיסיע האט פארגעשלאגן גאר אפשטימונג א רע־זאלוציע וועגן ווייצמאַנען.

בעת די ווייצמאניסטן האבן אויפ־גענומען די רעזאלוציע מיט א שטו־רעמדיקער אוואציע, וואס האט אנגע־האלטן איבער צען מינוט צייט, האט א צאל אנטי־ווייצמאניסטן "געבוקעט" און האט געמאכט א טומל.

אזוי ווי אז אפמאך וועגן דעם ענין איז דערגרייכט געווארן פון ביידע גרופּעס נאך איידער די רעזאלוציע איז געבראכט געווארן צום אפשטימונג, איז דער טומל פון די אנטי־ווייצמאַ־ניסטן באלד אפגעשטעלט געווארן פון ראבערט סזאלד, וועלכער האט אנגע־סירט, אז ער אליין שטיצט דעם פארשלאג אנצונעמען די ווייצמאַנען רעזאלוציע. די רעזאלוציע איז דאן אנגענומען געווארן איינשטימיק.

די רעזאלוציע לייענט זיך:

"די קאנזוענשאן דריקט אויס די טיפסטע הויכשעצונג פון די היסטאָ־רישע לייסטונגען וועלכע דר. ווייצ־מאן האט בייגעטראגן און פון דער אומפארגלייכלאכער איבערגעבנהייט וואס ער האט אויסגעציינט. זי באַ־מערקט מיט דער טיפסטער צופרידנ־הייט זי גרייטקייט מ. ט. וועלכער דר. ווייצמאן האט אנגעבאָטן זיינע דינסטן אונטער דער נייער פירער־שאפט.

"די קאנזוענשאן דריקט אויך אויס די פריינטלאכסטע און הארציקסטע באגריסונג".

דער דאזיקער טעקסט איז אנגענו־מען געווארן פון די פירער פון ביידע צדדים נאך א סך שעה'ן פון פאר־האנדלונגען מאנטאג און דינסטאג, איידער די רעזאלוציע איז פארגע־בראכט געווארן פאר אן אפשטימונג. דער אריגינעלער טעקסט, ווי ער איז לכתחילה פארגעשלאגן געווארן אין דער רעזאלוציע קאמיסיע, איז שטארק באקעמפט געווארן, ווייל אנ־דערש האט עס נעשטעלט אין געפאר דעם שווער דערגרייכטן פרידן און האט עדרעאט מיט א נייער שפאל־טונג אין די אמעריקאנער ציוניסטי־שע רייען.

אטלאנטיק סיטי, נ. דזש., נאוו. 11 (איטא). — א גרויסער טומל און א חיציקער אטמאספערע זיינען אויסגע־בראכט לעצטן אוונט ביי דער לעצטער זיצונג פון דער ציוניסטישער קאנ־ווענשאן, וועלכע האט געזאגט גע־שלאגן ווערן אין א פרידלאכער אט־מאספערע, לויט אן אפמאך געשלאגן הינטער די סצענעס צווישן פירער פון די בראנדיסן און די ווייצמאניסטן.

"די "פרידלאכע אטמאספערע" איז צום סוף באזונדערס געשטערט גע־ווארן, ווען די הדסה דעלעגאטן, וואס פארטרעטן מער ווי האלב פון דער גאנצער אמעריקאנער ציוניסטי־שער מיטגלידערשאפט, האבן דע־מאנסטראטיון פארלאזן דעם זאל אין פּראָטעסט.

די קאנזוענשאן האט שוין נעהאל־טען ביים סוף, און די קאאליציע אר־מיניסטראציע פון צען פארשטייער פון ביידע צדדים איז שוין נוטצע־הייסן געווארן דורך אן אפשטימונג, ווען א שארפער קאמף איז פלוצלונג אויסגעבראכן.

דאס האט פאסירט אזוי: די נאָ־מינאציע קאמיסיע האט פארגעשלאגן צו דער קאנזוענשאן א ליסט פון 37 קאנדידאטן פאר דער נאציאנאלער עקזעקוטיווע. ישראל בראודי, א בראנ־דייסיסט, איז דאן אויפגעשפארונגען און האט דערקלערט, אז דער ליסט פון 37 איז קעגן דער אמעגדירטער אמעריקאנער ציוניסטישער קאנסטיטוציע, וועלכע איז מיט א טאג פריער נוטצעהייסן געווארן פון דער קאנזוענשאן, און וועלכע לויטעט, אז בלויז 32 מיטגלי־דער קאנען דערוויילט ווערן פון דער קאנזוענשאן פאר דער עקזעקוטיווע פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

מר. בראודי האט באשטעטיקט זיין פּראָטעסט, פארלייענדיק דעם טעקס פון דער אמעדירטער קאנסטיטוציע, וועלכע איז א טאג פריער נוטצעהייסן פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

מר. בראודי האט באשטעטיקט זיין פּראָטעסט, פארלייענדיק דעם טעקס פון דער אמעדירטער קאנסטיטוציע, וועלכע איז א טאג פריער נוטצעהייסן געווארן פון דער קאנזוענשאן, און וועלכע לויטעט, אז בלויז 32 מיטגלי־דער קאנען דערוויילט ווערן פון דער קאנזוענשאן פאר דער עקזעקוטיווע פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

דער דאזיקער טעקסט איז אנגענו־מען געווארן פון די פירער פון ביידע צדדים נאך א סך שעה'ן פון פאר־האנדלונגען מאנטאג און דינסטאג, איידער די רעזאלוציע איז פארגע־בראכט געווארן פאר אן אפשטימונג.

מר. בראודי האט באשטעטיקט זיין פּראָטעסט, פארלייענדיק דעם טעקס פון דער אמעדירטער קאנסטיטוציע, וועלכע איז א טאג פריער נוטצעהייסן געווארן פון דער קאנזוענשאן, און וועלכע לויטעט, אז בלויז 32 מיטגלי־דער קאנען דערוויילט ווערן פון דער קאנזוענשאן פאר דער עקזעקוטיווע פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

מר. בראודי האט באשטעטיקט, אז מיט א טאג פריער איינער שטי־מען פארן פוילן ליסט פון 37, ווי ער איז פארגעשלאגן געווארן.

י. בראודי האט דאן אנאנסירט, אז ער ציט צוריק זיין פארזורגונג פאר א ליסט פון 32, און דער ליסט פון 37 איז דאן אנגענומען געווארן, מיט א סך וואס האבן זיך צוריקגעהאלטן פון שטימען.

דער דאזיקער מאנעוור האט אבער ארויסגערופן דעם צארן פון די הדסה דעלעגאטן, וועלכע האבן פארלאזן דעם זאל אויס פּראָטעסט, שאפנדיק א קריזיס ביי דער קאנזוענשאן.

—(::)—

פּוע"צ שטיצן ארב. פארטיי קאנדידאטן

אויף אן אלגעמיינער פארזאמלונג פון די פּוע"ל־ציאן פון ווייניפעג, זיינען אלע קאנדידאטן פון דער אינדעפענ־דענט לייבאר פארטיי אין די קומענ־דיקע מוניציפּאלע וואלן אינדאָרסירט געווארן.

א קאמיטעט איז דערוויילט געווא־רען פון די פּוע"ל ציון מיטצוהעלפן אין דעם קאמפּאניע.

צווישן די קאנדידאטן פון דער פארטיי דאס יאר געפינט זיך אגב איינער פון די אנגעזעענסטע מיט־גלידער אין טוער פון דער פּוע"ל ציון פארטיי, מ. אוועראבאך, קאנדידאט פון וואַרד־דריי פאר דער סקול באָרד.

—(::)—

באנדע באנק רויבער אנטדעקט

שיקאגא, איל., נאוו. 11. — א מיטלוועסט פארבאנד פון באנק רויב־בער וועלכע האבן אנגערעגנומען איבער פינף מיליאן אין פופצן גרויס־סע באנק רויבערייען זינט 1925, איז אנטדעקט געווארן פון געהייטע אויס־פארשער פאר דער "סעקרעט זעקס", א שיקאגער אנטי־פארברעכן אָרגאני־זאציע. לויט א דערקלערונג פון אלקע־סאנדער דזשעמי, הויפּט אויספארשער.

מען גלייבט, אז די דאזיקע רויבער באנדע האט א מיטגלידערשאפט צווי־שען 100 און 110. צווישן די רויב־בערייען, זאגט מר. דזשעמי, זיינען עמעטס געווארן "האלד־אפס" פיק־יוא און וואשינגטאן קאורט הויז, א. דזשעפערסאן, וויסק.; ווילמאר, מיס.; קאדילאק, מיש. א באנק איז באראיבט געווארן אין ווייניפעג, קאנאדע און א מינט רויבעריי אין דענווער.

נייער לייטענאנט גאווערנאר פון נאווא־סקאשא

וואלטער האראלד קאווערט, קיי. סי., וועלכער איז ניט לאנג צוריק באַ־שטימט געווארן צום פאסטן פון לייט־טענאנט גאווערנאר פון נאווא־סקאַ־שיא.

נאציאנאל פאנד באריכט צו ציון. קאנווענשאָן ווייזט הכנסה פון $444,449 דאָל. פאר 15 מאָנאטן

אטלאנטיק סיטי, נ. דזש., נאוו. 10. —איינער פון די דערמוטיגנדזיקע באַ־ריכטן, וואס זיינען צוגעשיקט געווארן צו דער צווייניסטישער קאנזוענשאן, וואס איז דאָ פאלגנדע אויפגעפאלן דעם דעפערייענדן סך הכל: דער נאצ. פאנד האט אין דער צייט דערהאלטן פאלגנדע סומען: $19,177.42 פון 23 ירושות; $59,261.60 פון דו בלוי־ווייסע נאצ. פאנד פושקעס; 707.32; $57 פון אלנעמיינע זאמלונגען; 39; $39,753 פון בלומען טאג זאמלונגען; $19,536.42 פון פלעג טאג זאמלונגען; $144,433.90 פון "לאנד ביישטייערונ־גען"; $34,071.93 פון גאלדן בוך איינ־שרייבונגען; $17,074.56 פון פארקוי־פען נאצ. פאנד סטעמפס; $14,765.14 פון בנים פלאצוונג ביישטייערונגען און $13,258.74 פון תשעה באב זאמ־לונגען.

—(::)—

האט אוועקגעשיינקט קונסט ווערק אויף פינף מיליאן דא־לאר, און איז איצט געשטאר־בען אן ארימאן

ניו־יארק, נאוו. 10. — דזשאן גע־לאטלי, 78 יאר, וועלכער האט אין 1929 אוועקגעשיינקט פארן פאלק א דאלאר, איז דא נעכטן געשטארבן פון לונגען־אנטצינדונג אזוי ארעם, אז זיין פרוי, ווי זי באהויפּטעט, מוז זוכן צו לייען עטלאכע דאלאר פאר דער לויה.

מר. געלאטלי האט יארן־לאנג גע־זאמלט קונסט־ווערק, וועלכע זיינען אנגענומען געווארן פון אים ווי א מתנה פארן פאלק, פונם קאנגרעס, און דער נאציאנאלער גאלעריי אין סמיטסאניען אינסטיטוט.

די אלמנה זאגט, אז זי וועט זיך איצט ווענדן צום קאנגרעס מיט דער בקשה מען זאל איר צוריקקערן די קונסט זאמלונג.

אטלאנטיק סיטי, נ. דזש., נאוו. 10. —איינער פון די דערמוטיגנדזיקע באַ־ריכטן, וואס זיינען צוגעשיקט געווארן צו דער צווייניסטישער קאנזוענשאן, וואס איז דאָ פאלגנדע אויפגעפאלן דעם דעפערייענדן סך הכל: דער נאצ. פאנד האט אין דער צייט דערהאלטן פאלגנדע סומען: $19,177.42 פון 23 ירושות; $59,261.60 פון דו בלוי־ווייסע נאצ. פאנד פושקעס; 707.32; $57 פון אלנעמיינע זאמלונגען; 39; $39,753 פון בלומען טאג זאמלונגען; $19,536.42 פון פלעג טאג זאמלונגען; $144,433.90 פון "לאנד ביישטייערונ־גען"; $34,071.93 פון גאלדן בוך איינ־שרייבונגען; $17,074.56 פון פארקוי־פען נאצ. פאנד סטעמפס; $14,765.14 פון בנים פלאצוונג ביישטייערונגען און $13,258.74 פון תשעה באב זאמ־לונגען.

—(::)—

גאנדי איז זיכער אינ'ם דורכפאל פון דער אינדישער קאנפערענץ

לאנדאן, נאוו. 11. —מאהאטמא גאנדי איז זיכער אין'ם דורכפאל פון דער אינדישער "רונדער־טיש" קאנפערענץ איז פאר־אורטיילט צו א דורכפאל, און ער האט אנאנסירט זיין באשלוס אפצושווימען צוריק אהיים נאוועמבער 29טן.

"ניט דער קעניג, ניט דער פרעמיער מאקדאנאלד און ניט לארד סענקי האָ־בען מיר ניט געגעבן וועלכע ס'אוז ממשות'דיקע פארזיכערונגען, אז די נאציאנאלע פעדערונגען פון אינדיע וועלן דערפילט ווערן,"— האָט ער גע־זאגט:

"איך פיל אז איך פארשווענד מיין צייט דאָ, אבער איך שטים איין צו פארבלייבן דאָ ביז צום סוף פון דער קאנפערענץ, וועלכער וועט קומען, ווי איך דערוואַרט, און א צוויי וואָכן ארום. דאן וועט קיינער מיך ניט קאָ־נען באשולדיקן אין אומגעדולד.

"איך האָב מורא, אז אונז שטייען פאר שווערע צייטן. אבער קיין פאלק האט ניט געוואונען זיין פרייהייט אָן ליידן. איידער איך גיי אוועק, וועל איך טאָן וואס איך קאָן אויסצומיידן דעם אומגליק וואס שטייט פאר. איך א־ד וועל דורכפאלן, וועל איך כאטש קאנען קומען צוריק קיין אינדיע מיט א ריינעם געוויסן".

נאנדי דערקלערט אבער, אז אים פארדריסט ניט וואס ער איז געקומען אין ענגלאנד. פאר א צוויי חדשים וואס ער האָט פארבראכט אין לאנד, האט ער זיך געענטער באקאנט מיט דער סיסטעמאטישער אנאלאגיע פון דער רעגירונג און דעם בריטישער רעגירונג. אין דעם בריטישן פאלק, און ווען ער וועט קומען צוריק אהיים, וועט ער קאנען אָפּגעבן דעם אינדישן פאנגרעס א בעסערן באריכט פון דער אמת'ער לאגע.

מאהאטמא גאנדי פלאנעוועט אויף זיין וועג צוריק אפצושטעלן זיך אין ווילאנעוו, שווייצאריע, אויף א טאג, צו זעען זיך מיט דעם פראנצויזישן גרויסן שריפטשטעלער און זיין באַ־וואונדערער, ראמאן ראלאן.

—(::)—

נייע סט. באניפייס בריקן וועלן זיך עפענען נאוו. 22טן

די אפיציעלע עפענונג פון די צוויי נייע בריקן קיין סט. באניפייס, דער נארוואוד און דער מיין סטרים בריק, וועט פארקומען נאוועמבער 22טן. סע־נאטאר ראבערטסאָן, פרעמיער ברעקען און די מעיארס פון ווייניפעג און סט. באניפייס וועלן דורכפירן די אפיציעלע עפענונג צערעמאניע און וועלן זיין די ערשטע דורכצופאָרן אויבער די בריקן.

קעניג קאראל היט איצט זיין ברודערס קע־ניגלאכן שטאט, אבער זיין ברודער הערט אים, ווי ער האט געהערט זיין טאטן

בודאפעסט, אונגארן, נאוו. 11. — מישט זיך איצט אין זיינע געשעפטן. ער האט געכאפט זיין געליבטע אין זיין אוטומאבעל, איז אוועקגעפלוגן מיט איר אינם שטעטל טארנאו, און דאָרט דעם מעיאר פון שטעטל געהייסן פאראייניקן זיי אין ציווילן הייראט, לויט די געזעצן פון לאנד.

דער איבערגעשראקענער קליינשטע־טעלדיקער מעיאר, כאטש ער האט גע־פילט אז ער קריכט אין צרות, האט ניט געוואגט ווידערשטעלן זיך קעגן דעם ווילן פון א פרינץ און האט זיי געגעבן חופה וקידושין.

דערהערנדיק פון דער געשיכטע, איז קעניג קאראל געווארן אן אויפגעאכ־טער. ער האט געהייסן פארניכטן אלע דאקומענטן וועגן דער הייראט און האט באפוילן דער רעגירונג